РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Цивільний захист» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю К10 «Цивільна безпека» галузі знань К «Безпека та оборона», розроблену в Національному університеті цивільного захисту України

Освітньо-професійна програма «Цивільний захист», розроблена Національним університетом цивільного захисту України для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, відповідає зазначеним потребам та має чітко виражену професійну спрямованість. Її метою є формування компетентностей, необхідних для забезпечення цивільного захисту, техногенної безпеки, запобігання надзвичайним ситуаціям, організації реагування на них та ліквідації їх наслідків. Позитивної оцінки заслуговує комплексний підхід до підготовки майбутніх фахівців, що поєднує фундаментальні знання, інженерно-технічну підготовку, вивчення нормативно-правових засад цивільного захисту та опанування практичних способів виконання професійних завдань.

Важливою перевагою освітньої програми є значна увага до практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Зокрема, її зміст передбачає вивчення таких освітніх компонентів, як «Рятувальна підготовка», «Основи рятувальної справи», «Організація аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт», «Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій», «Основи пожежної тактики» та «Основи тактики дій під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій». Їх опанування створює необхідну основу для формування у майбутніх фахівців навичок оцінювання оперативної обстановки, визначення необхідних сил і засобів, організації проведення аварійно-рятувальних робіт та забезпечення безпеки особового складу.

Актуальною складовою освітньої програми є підготовка здобувачів до застосування сучасних технологій у сфері цивільного захисту. Зокрема, передбачено вивчення освітнього компонента «Застосування безпілотних систем у сфері цивільного захисту», що відповідає сучасним тенденціям розвитку технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт. Використання безпілотних систем відкриває додаткові можливості для проведення розвідки, моніторингу обстановки, обстеження небезпечних територій та отримання інформації, необхідної для прийняття оперативних рішень. Важливим є також включення до програми освітнього компонента «Ідентифікація вибухонебезпечних предметів», опанування якого сприятиме підвищенню обізнаності майбутніх фахівців щодо відповідних загроз та дотримання заходів безпеки під час виконання професійних завдань.

Окремо слід відзначити увагу, приділену питанням запобігання надзвичайним ситуаціям, оцінювання техногенних і природних загроз, забезпечення стійкості будівель та споруд, організації інженерного захисту територій. Зазначені напрями підготовки мають важливе значення для діяльності органів і підрозділів ДСНС України, оскільки забезпечують формування здатності аналізувати небезпеки, прогнозувати можливі наслідки надзвичайних ситуацій та обґрунтовувати заходи щодо їх запобігання або мінімізації негативного впливу. Важливим є поєднання цих знань із підготовкою з питань радіаційного, хімічного та біологічного захисту, автоматизованих систем управління і зв'язку, а також систем автоматичного контролю та спостереження.

Загалом зміст освітньо-професійної програми, визначені компетентності та програмні результати навчання свідчать про її відповідність основним напрямам діяльності органів і підрозділів ДСНС України. Поєднання оперативно-тактичної, інженерно-технічної, нормативно-правової та практичної підготовки створює передумови для формування у випускників професійних якостей, необхідних для ефективного виконання завдань у сфері цивільного захисту.

З метою подальшого вдосконалення освітньо-професійної програми доцільно рекомендувати розширення використання під час практичної підготовки комплексних навчальних ситуацій, що передбачають одночасне виконання декількох взаємопов'язаних завдань пожежно-рятувального підрозділу. Особливу увагу варто приділити відпрацюванню управління підрозділом під час ліквідації пожеж та інших надзвичайних ситуацій, організації взаємодії між залученими силами, застосуванню сучасної аварійно-рятувальної техніки та безпілотних систем, а також прийняттю рішень в умовах обмеженого часу й підвищеної небезпеки. Реалізація зазначених підходів сприятиме поглибленню практичних навичок здобувачів вищої освіти та підвищенню їх готовності до професійної діяльності.

Висновок. Освітньо-професійна програма «Цивільний захист» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю К10 «Цивільна безпека» є актуальною, змістовно обґрунтованою та практично орієнтованою. Її реалізація відповідає потребам Державної служби України з надзвичайних ситуацій у підготовці кваліфікованих фахівців, здатних виконувати завдання із запобігання надзвичайним ситуаціям, організовувати та проводити аварійно-рятувальні й інші невідкладні роботи, забезпечувати готовність пожежно-рятувальних підрозділів до дій за призначенням. Освітньо-професійна програма заслуговує на позитивну оцінку та рекомендується до реалізації в Національному університеті цивільного захисту України.

Рецензент:

Заступник начальника Черкаського районного управління ГУ ДСНС України у Черкаській області ____________ Ю.О. Штабрат

«27» ______05______ 2025 року